

9. Setembre. 1967

Molt estimats amics:

Ja com un mes, mentre érem a Temple amb la Jacinta, arribà la teva que esperà el nostre retorn per ésser llegida.

Com m'agrada saber que la vostra Antònia segueix sempre endavant, fidel al lema que van posar el que tu en dius barraca, "A tot vent". És veritablement un cas notable perquè regularment la dona no s'inclina per la Matemàtica i fer-hi carrera encara ha d'ésser més meritori; només que el dia menys pensat sortirà l'element home per Les Escaldes, Barcelona o a Harbourn mateix, res a saber el que reserva el seu destí i a la millor tan bella promesa es desfà davant la perspectiva d'un matrimoni. Per la meua part voldria que s'acomplís el doble objectiu que també deu proposar-se la vostra filla i adluc vualtres, els pares.

La meua visita a Catalunya, que doncs per feta en la teva, i a Harbourn de pas a París ja m'agradaria poder-la fer; però em temo que resulti impossible. Ja diré després per què.

Parlat deuria la filla petita — que ja té 17 anys i dic petita — ens deixa per anar a Saltillo on cursarà el darrer any de la seva carrera. Aquesta Montserrat és tremenda; enquany ja volia treballar al Col.legi i estudiar per correspondència. Tots hi venien bé, adluc l'Alexandre, menys jo i quan anà a l'Escola Normal a consultar el cas li demostraren que era impossible. És molt inquieta, d'aquesta mena de persones que no pareu. Aquest estiu mateix agafà els pots de pintures, l'aiguarràs i les brotxes i ja me la tens al jardí de Neus del Col.legi on amb l'ajuda també de l'Alexandre, me'l deixà que és una meravella. i ara ja va amb un maletí de pro-

llestos de lleitura fent demostracions de caretes i cremes i se'l vol endur a Saltillo per a tenir totes les hores del dia ben ocupades. S'entusiasma amb les pràctiques d'ensenyament i ja l'any passat elaborà quantitat de material didàctic, després estudia anglès en hores extra; voldria també estudiar piano i pintura. Treball tenim en treure-li del cap una cosa i altra. Jo temo que és un nerviosisme congènit que no li permet estar un minut amb una cosa dament de l'altra i a mi em preocupa per què la voldria més reposada.

La gran, la Muri, va perdre el primer encàrrec que havia fet i ara ja fa més de tres mesos que la cigonya vola per a arribar al març si no hi ha cap complicació.

Estic en un relatiu contacte amb alguns mestres de Lleida. En Bladonora, l'historiador de la ciutat i mestre de l'anexa m'envia totes les obres que publica; per ells sé que l'Aigüé hi anà l'estiu de l'any passat i els digué que possiblement el 68 li- quidaria el negoci que té a Mèxic D.F. i se n'hi a- niria així com el Garcia Samolla també pensa en abandonar Veneçuela i tornar a les vores del Segre. Vaig rebre dues ratlles d'en Vignera i em donà l'adreça del seu fill que és metge que es dedica a la investigació a Toronto (Canadà) per si em pot ajudar amb el meu mal i fins em digueren que m'anava a escriure el Profr. Geli encara que no m'ho acabo de creure. Qui va ara a Lleida és la Montserrat Pinyol la qual m'escrigué per si vo- lia alguna cosa d'allà però no he tingut temps de respondre-la per agrair-li la bona voluntat.

I he deixat pel final l'ocupar-me de mi. Si sabés que algú ja te n'ha informat ni te'n par- laria perquè estic cansat de tant escriure'n i par- lar-ne. Vaig desfer-me de les lamblies el març pas- sat i vaig continuar amb els dolors al ventre; re-

gous el metge que em vintava es tractava d'una colitis
nerviosa; però cada vuit dies hi havia canvi de medi-
cina per què jo continuava amb els dolors fins que l'es-
treyniment anà progressant i arribí a passar una
setmana en que ni anuplènt me de suppositoris i
laxants podia regir i ja em vaig despaicentar volent
me lubricar amb cremes que m'aplicava jo mateix
i vaig quedar estranyat quan amb el dit tocava
que el mateix intestí em tancava l'aparell digestiu;
li vaig haver de dir això al metge per a que es decidís
a fer-me un reconeixement rectal. Resultat? Interna-
ment immediat al sanatori i als dos dies m'havien
d'operar per saber què tenia; el mateix metge recoma-
nà al meu gendre que només als EE. UU. podien diag-
nosticar sense operar-me. Sortírem corrent a Temple,
Texas, on immediatament, sense operar-me, li diagnosticaren
càncer ^{tumor} ~~causa~~ al ventre i després es comprovà que era
maligne i que ja no hi cabia l'operació. Per la classe
del meu tumor hi havia una droga que si em feia efec-
te digueren que el mateix podia viure 5 que 10 anys.
Me l'aplicaren i em feu sofrir molt per la seva gran
toxicitat; però quan al cap d'un mes li vaig tornar
es quedaren meravellats del canvi; el tumor s'havia
reduït tant que consideraren que era el moment opor-
tú per operar-me. No em vaig prestar — malgrat que
només amb operació em puc curar — perquè temo els
efectes, no l'operació. Ara mateix està per morir a la ca-
pital el Dr. Polch d'El Vendrell, metge nostre des de que
arribà a Torreon, de càncer que l'operaren fa més de
5 mesos i això que li havia sentit dir munició de ve-

porat de nou al Col.legi Hispano Mexicano de Torreon.
Us envio moltes abraçades

gades que quan un càncer era molt avançat no
s'havia d'operar. I no és l'únic cas que he vist. Ara en
trobo en que he de tornar a Temple i no m'estranyaria
que de nou em proposin l'operació. A Temple em dique-
ren que segons com em vegessin que em tornarien a cor-
reure tallar. Només tallarien si veien la possibilitat de
cura. Però el cirurgià de Temple confia tan en ell que ja em
volia operar la primera vegada. Ací m'he trobat amb un
parell de doctors que m'havien vist abans d'anar als
E.E.U.U que rodonaument m'han aconsellat que no m'o-
peri i altres dos que han defugit donar una resposta
categòrica i em surten en que sóc jo, i només jo, qui
ha de decidir el de l'operació. Em trobo obsessionat en
aquesta qüestió i tan aviat penso que m'hauria d'o-
perar com que no. Tens, si m'operen, que no l'estir-
pin totalment i aleshores la resta de la meua vida re-
nia un calvari. Em fa por el sofriment més que la
mort.

M'acaba de dir la facinorosa que en Pons Rubio, el
meu de Tarragona, la virguda del qual al Cervantes pro-
voia la nostra separació, després de convertir-se al catò-
licisme se separa del Cervantes i se n'anà a França
on hi tenia una germana separada del marit a la
qual pretengué en va convertir al catolicisme. Fin amb
ella però distanciada, pensa constantment en Mèxic
i diu que viu a disgust, aïllat de tot, no li prova el
clima ni els aliments i no m'estranyaria que acabés
retornant a Mèxic o a Catalunya. Quines coses!

Acabo valudant. ~~to~~ cordialment de part de
tots, en especial de l'Alexandre que al veure la nos-
tra situació, sen cas del nostre reclau, i s'ha incor-